

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Budav. Kégle Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)

Burgonyeim: Kozlony, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egyes évre ... 840 Lej
Fél évre ... 420 Lej
Három hónapra ... 210 Lej
Kisvonta ... 70 Lej
Vardatások díjazásuk szerint
Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
6 lej. Bucurestiben 50 banival
több.

Megtört a jég!

Az impérium átvétele óta ma először látott Arad vendégül magyarországi, budapesti football-csapatot. Összeállt a két szomszédos ország egy-egy városának sportifjusága egy mérkőzésre, előzőleg barátságosan üdvözölték egymást, majd kezdetét vette a játék. Nem fontos, hogy milyen eredménnyel végződött, a meccs, a fontos az, hogy Aradra, a határszéli magyar városba jöhetett 1925-ben egy idegen, egy budapesti csapat. Fontos volt, hogy a nacionalizmus és sovinizmus rettenetes gátjait le tudta törni a sportszeretet és hogy két szomszédos ország lelkes ifjúsága egyengeti az utját annak, hogy a békekötés utáni hatodik esztendőben végre mégis csak meginduljon az egészséges vérkeringés a lezüllött, tönkrement Közép-európában. És ugyanakkor, amikor a magyar csapat Erdélyben turnézott, két aradi footballcsapat, ugyancsak az impériumváltozás óta először, Magyarországon, a szomszédos Békéscsabán játszott ottani csapatokkal. Az eredmény itt sem volt fontos, de fontos volt igenis az, hogy a magyar sorompókat megnyitották a szomszédos romániai város sportifjusága előtt.

Valahogy azt kell kiolvasnunk ebből a tényből, hogy amit a politikusok elrontottak, azt a sportemberek és a művészek igyekeznek jóvátenni. A kulturák és a sportok közössége — ugylátszik — erősebb minden gyűlölségnél, politikánál, uszításnál. Évekkel ezelőtt még fantasztikusnak tűnt fel az, hogy magyarországi footballcsapat jöjjön Erdélybe, vagy a regátba játszani és kizártnak tartotta volna mindenki azt is, hogy budapesti színész játszhaszon erdélyi vagy bucarestij színpadon, magyar képzőművész állítsa ki munkáit román tárlatokon. És a művészet meg a sport demonstratív módon megmutatta, hogy a testi és szellemi kultúra elől nem lehet lezárni az országhatárokat, mert ezek erősebbek a rideg politikánál és a mesterségesen szított gyűlöletnél, ezek az emberi szívre apellálnak, a kultúraber szívére és ez a szív nem tehet különbséget ember és ember, nemzet és nemzet között.

Hogy Románia és Magyarország egymásra van utalva s hogy egymás nélkül el nem lehetnek, erről főleges írni. Ez a tény a

köztudatban él, ezer és ezer elszakíthatatlan kötelék fűzi a két országot és annak népét egymáshoz. Ezt ugyanugy tudják Bucurestiben, mint Budapesten. A bé-

késcsabai és aradi gólok talán szétrugják a feszültség és meg nem értés hálóját is. Talán beletalálnak a szüette politikai kapukba is.

A király, az alkotmány és a nemzeti párt.

Kavarodás Jorga egyik parlamenti beszéde körül. — A nemzeti párt elismeri az alkotmányt.

(Bucuresti, április 15.) A *Cu-vantul* című lap, amely tudvalevőleg *Argetoianu* orgánuma, hosszabb cikkben foglalkozik több napilap amaz eljárásával, amelylyel tendenciózusan igyekeztek beállítani Jorgának a parlament egyik legutóbbi ülésén az alkotmány elismerésére vonatkozó kijelentéseit. A lap közli, hogy *Maniu* Gyula és a nemzeti párt teljesen tisztában van az alkotmány kérdésében követendő magatartással és Jorgának az alkotmány elismerésére vonatkozó kijelentései csupán az előzőleg elfogadott álláspont leszögezése volt. A végleges álláspontot a nemzeti párt *manifestum* útján közölte.

fogja az ország lakosságával. Az említett lap egyébként hangsúlyozza, hogy a nemzeti pártot a liberálisok alkotmányának elismerésére, főként *Ferdinánd király kifejezett kívánsága bírta*, mert az uralkodó kijelentette, hogy az állam *legfontosabb alaptörvényei nem változtathatók folytonosan*.

A prefektusok konferenciája tegnap este véget ért. Az értekezleten elhatározták, hogy a lakosságot a buzaliszt fogyasztásának mérséklésére és a kukoricaliszt fogyasztásának fokozására fogják felszólítani. A húsvéti ünnepek után különböző gabonamagvakból készült és összekevert lisztet fognak a kenyérelállítás céljaira forgalomba hozni.

Revolteres merénylet a bolgar király ellen.

Egy kommunista banda agyonlőtte a kíséretet, Boris király sértetlen maradt. — A merénylet után autóbaleset érte a királyt.

(Szófia, április 15.) Tegnap reggel Boris bolgár király udvari vadászával és Ilceev természetbúvárral autókirándulásra indult. Orbanie és Szófia között egy *tegyveres kommunista banda sor-tízet adott a királyi autóra. A golyók az udvari vadászt, Ilceev tanárt azonnal megölték, a soffort pedig megsebesítették. A király csodálatosképpen sértetlen maradt. A király ezután saját maga fordít-*

totta vissza az autót, de utközben nekiment egy fának és a *gépkocsi felborult*. Boris király gyalog folytatta útját és így érkezett el az első kaszárnáig. Azonnal alarmozták az ezredet, amely a kommunista banda üldözésére indult. Szófiában óriási az *izgalom a merénylet miatt*. A kormány még erősebb rendszabályokra készül a kommunis-ták ellen.

Nehezen alakul az új francia kormány

Sem Briand, sem Painlevé nem vállalták el a kabinetalakítást. — Renault szenátor lépett előtérbe.

(Páris, április 15.) A francia kormányválság megoldása még mindig súlyos problémát jelent Doumergue köztársasági elnöknek. Az egyesült szociálisták országos tanácsa ma megbeszélésre ült össze és végül is elhatározta, hogy Briand ajánlatát nem fogadja el s a kormányalakításban nem vesz részt. Briand ennek következtében megjelent Doumerguenél s kijelentette hogy a kormányalakítást nem vállalhatja. Hangsúlyozta, hogy azért lépett vissza, mert a szociálisták nem akarnak kormányában résztvenni, jóindulatu támogatásukért pedig olyan feltételeket szabnak, amelyek nem egyeztetethetők össze az ő elvével és kitűzött programmájával. Briand visszavonulása után

az elnök ismét Painlevét szólította fel az új kormány megalakítására. Az elnök hangoztatta, hogy a szociálisták csak benne biznak. Painlevé válaszában azt mondta, hogy előbb tanácskoznia kell barátaival és megígéri, hogy mindent elkövet a válság elsímitása érdekében. Amíg az új kormány megalakítására vonatkozó tárgyalások folynak, addig az ügyvezető Herriot-kormány is minisztertanácsot tartott és elhatározták, hogy javasolni fogják a parlamentnek még az új kormány megalakítása előtt, hogy fogadja el De Monzie javaslatát, amely szerint a jegybancot 4 milliárd új bankjegy kibocsájtására hatalmazzák fel.

Painlevé megbeszélései során

ismét úgy határozott, hogy a kormányt nem alakítja meg. Ellenben igyekezett Renault szenátort rábírni, hogy ő vállalkozzék az új kormány megalakítására. Ha Renault elvállalná az új kormány létrehozását, akkor ebben a kormányban Herriot lenne a külügy-miniszter. Renault gondolkodást időt kért. Az események alakulása most már csak attól függ, hogy a szociálisták miképpen fognak viselkedni ezzel a kombinációval szemben. Painlevé ma délelőtt Leon Blum szociálistavezérrel is hosszabb tárgyalást folytatott, amelynek eredménye azonban még nem ismeretes.

Az ujaradi villamos.

Robu János dr. aradi főpolgármester nyilatkozata a hozzájárulás nagyságáról.

(Saj. tud.) Az ujaradi villamosvasut kiépítésének ügye gyors tempóban halad a megvalósulás felé. Mint jelentettük, tegnap délután már megkezdődtek a felmérési munkálatok. Sauerpreis Ferdinánd vezérigazgató, Muresan János városi főmérnök és Kaufmann Kamil gépüzemigazgató helyszíni szemlét tartottak és megvizsgálták azt az utvonalat, ahol az Ujaradra vezető villamos sineket le fogják rakni. Mint megtörtük, Ujarad község megbízottai az ujaradi vonal kiépítési költségeinek egyharmadrészét ajánlották fel a tegnap tartott műszaki bizottsági ülésen. A bizottság végleges választ nem adott az ajánlatra, mert a felmerült költségek-től teszi függővé, hogy milyen arányban járuljanak a kiadásokhoz az egyes érdekelték. A hozzájárulás arányaira vonatkozólag különben ma délelőtt beszélgetést folytattunk dr. Robu János főpolgármesterrel, aki kijelentette, hogy a végleges választ Ujaradnak csak a felmérés alapján elkészített költségvetés alapján adhatja meg a város.

— Mindenesetre — mondotta a főpolgármester. — Ujarad község elöljáróságának be kell látnia, hogy elsősorban a község érdeke az, hogy Aradot villamosvasut kösse össze Ujaraddal. Bármilyen arányban is járul Ujarad az építkezéshez, a község szempontjából a befektetett összeg egészséges és rentabilis üzletet jelent, amely meghozza a maga kamatját. A befektetett összegért ugyanis, részvényeket kap Ujarad és az aradi villamosvasut részvényei fel-tétlenül jól jövedelmező értékpapírok lesznek.

Az aradi villamosvasut ügye a leggyorsabban halad előre és rövid időn belül a nehézkes közut vasutat felváltják a fürgén szágul-dó villamosok.

Sortűz az éjszakában.

Egy budapesti banktisztviselő botránya.

(Budapest, április 15.) Kellemetlen helyzetbe került Szatmári Zoltán bankhivatalnok tegnap éjszaka. Szatmári miután alaposan beszélt, dülöngélve hazafelé tartott. Egyszerre csak egy másik részeg ember ölelte át hátulról, a ki civikpuszit nyomott a tisztviselő arcára, s meginvitálta, menjenek együtt tovább inni. Ez az ember **Kufler János** munkás volt, akivel betért egy vendéglőbe, ott telerkatta az asztalt gyertyákkal, amelyeket meggyújtott és új pajtásával inni kezdett. Záróra után a vendéglőt elhagyták és a két ember már annyira ittas volt, hogy észre sem vették, amikor elváltak egymástól. Szatmárral három iparosemberből álló társaság jött szembe, akikre rákiáltott:

— Szervusztok öregek, mit iszunk?

Az iparosok látták, hogy részeg emberrel van dolguk és ezért szó nélkül tovább akartak menni. Szatmári elordította magát:

— Nem úgy van az, halljátok — s ezzel már elő is rántotta revolverét és többször a társaságra löött. Rendőrök siettek elő, akikre Szatmári szintén több lövést adott le. A golyók azonban szerencsére nem találtak. A rendőrök nagy nehezen megfékeztek Szatmárit, akit bevitték a rendőrségre és mert a rendőrorvos megállapította, hogy Szatmári nem volt annyira ittas, hogy ne lett volna tisztában tettének következményeivel, letartóztatták és bezáratották a Markó-uccai ügyészség fogházába. Szatmári ellen szándékos emberölés kísérlete és hatóság elleni erőszak címén emelnek vádat.

A Kardos-család nem hisz az öngyilkosságban.

A budapesti rendőrség beszünteti a nyomozást a tragikus sorsu miskolci nagykereskedő titokzatos halála ügyében. Pénteken temetik Miskolcon Kardos Béliát.

(Budapest, április 15.) A magyar fővárost most megint a titokzatos Kardos-ügy foglalkoztatja. A Dunán kifogott szerencsétlen Kardos Béla miskolci vasnagykereskedő holtteste és főként halálának még mindig megoldatlan rejtélye minden más ügyet háttérbe szorít. A megjelent hatósági vizsgálat most már pontosan megállapította, hogy a vízből kifogott hulla azonos az eltűnt Kardos Bélával. Ezt megerősítették Kardos Béla Budapesten lakó fivérei is, akiket kihívtak a holttest agnoszkálásához. A víz ugyan a hulla arcát a felismerhetetlenségig eltorzította, azonban a rajta levő ruháról és a zsebében talált tárgyakból biztosan ráismertek szerencsétlen bátyjukra. A holttest zsebeiben megtalálták arany óráját és láncát, ezüst cigarettatárcáját, tárcájában az iratok már elmosódtak, de pár névjegyen még tisztán ott állott a Kardos Béla név. hiányzott azonban zsebéből a 25—30 milliónyit készpénz, ami az eltűnés napján nála volt. Találtak a zsebében egy újságfoslányt, amelyen még ott van a dátum: március 16, az eltűnés napja.

A rendőrség öngyilkosságként kezeli az ügyet és nem is akarja tovább folytatni a nyomozást. A főkapitányságon abból a tényből, hogy a halott zsebeiben a készpénzen kívül minden értékét megtalálták, teljesen kizártnak tartják, hogy gyilkosság esete forogna fenn. A család azonban ragaszkodik tovább a nyomozáshoz, hogy világosságot derítsenek erre a homályos ügyre. A Kardos-

család azon az állásponton van, hogy Kardos Béla nem követhetett el öngyilkosságot, hiszen a tragikus sorsu nagykereskedő általában rendes, korrekt és jószívtű ember volt, aki példás családi életet élt és így semmi oka nem volt az öngyilkosságra. Bár a súlyos pénzügyi viszonyok őt is érzékenyen érintették, de még mindig olyan nagy vagyon ura volt, amelyből minden követelést ki tudott volna fizetni. Ezenkívül miskolci társa, Bárócs, maga is dúsgazdag ember, aki szükség esetén könnyen kifizethette volna az esetleg előálló követeléseket. Kizárja az öngyilkosságot már az is, hogy Kardos, amikor távozott Astoria szállóbeli lakásáról, vacsorát vásárolt, amit édesanyjához akart kivinni, már pedig aki öngyilkosságra készül, az nem vásárol vacsorát. Büntényre lehet már következtetni abból is, hogy hiányzik a zsebében volt harmincmillió korona. Ha önszántából ugrott volna a Dunába, akkor nem vitte volna magával ezt az összeget, nem tűnt volna el olyan váratlanul és előzőleg levelet írt volna családjához, amelyet olyan nagyon szeretett. Hogy büntény történhetett, azt bizonyítja az is, hogy a holttest négy hétig úszólóval egy helyen feküdt a vízben, ez pedig semmi körülmények között sem történhetett volna meg, ha nem kötnek súlyokat a test lábára, mert ellenkező esetben a víz már sokkal hamarabb kivetítte volna. A Kardos-család most erősen követeli a rendőrségtől, hogy a nyomozást ne szüntessék meg, ha-

nem kövessenek el mindent, amit az ilyen titokzatos esetekben a rendőrségnek tennie kell. — A tragikus körülmények között elhunyt Kardos Béliát pénteken délután két órakor temetik el Miskolcon.

A halott kecsija.

Elárverezték a meggyilkolt Kodelka hintóját.

(Budapest, április 15.) A napokban a kecskeméti iparhatóságától Bozsik Sándor bérkocsis-iparengedelnyt kért, amit minden további nélkül meg is kapott. Az eset érdekessége, hogy az ipar üzéséhez szükséges kelléknek Bozsik a meggyilkolt Kodelka hintóját vásárolta meg Kodelka öccsétől. Kodelka Lajostól 7 millió koronáért. Kodelka Ferenc még Bécsben rendelte meg ezt a kocsit, amelyben Lederernével gyakran kocsizott ki. Érdekes és jellemző a közönség szenzációhajhászására, hogy Kecskeméten már eddig is igen sokan jelentették be igényüket az első turákra. Bozsik jó üzletet csinált, amikor a szétvagdalni Kodelka fekete hintóját megvásárolta.

1925. április 15.-én 100 lejért adták:
Nálunk:

- 2.32 svájci frankot,
- 8.77 francia frankot,
- 32.000 belöldi magyar koronát,
- 3.19 osztrák shillinget.

Zürichben 2.30 frankot
Párisban 8.75 frankot
Budapestben 32,500 koronát

TARCA

A köszívű Murger.

Mimi és Rodolphe szerelme a regényben és a valóságban.

(Páris, április 15.) Néhány nappal ezelőtt érdekes férfit kísérték örök nyugalomra egy a Jura-hegy ség tövében fekvő kis községben. Francois Toubinnak hívták ezt az immár századik esztendejétől nem messze járó aggastyánt, aki foglalkozására nézve orvos volt és akiről csak most tudódott ki, hogy ifju korában ő volt az orvosa a „Bohémek” Mimi-jének. Volt az orvosnak egy Charles nevű testvére is, akivel együtt járta az egyetemét Párisban. Charles filológus volt és Murger híres bohém világból érdekes feljegyzéseket hagyott hátra, amelyek most, az orvos halála alkalmából kerültek napvilágra és egészen új világitásban tüntetik fel Murger-t, a „Bohémek” halhatatlan szerzőjét és a milliók által annyiszor megsíratott Mimi-jét.

Charles Toubin a Sorbonne közepében lévő Café de la Rotonde-ban ismerkedett meg Murger-vel és bohém bajtársaival. Murger akoriban egy divatlapnál volt alkalmazva harminc-frank fizetéssel azonkívül írogatott a Corsar című

újságba is. Naponta összejött a Rotonde-kávéházban Schaun és Wallon nevű barátaival, akiket Schaunard és Colline alakjaiban örökített meg a Bohémek című művében. Schaunardról azt írja Toubin, hogy részeges fráter volt, aki mindig az első pár pohártól berugott és az asztal alá került. Colline azonban a társaságban is folyton olvasgatott, miközben állandóan gipszpipájából pöfékelt. Murger sem volt az az örvösívű ember, mint amilyennek a művéből és az ezek nyomán készült szindarabokból ismerjük. Mielőtt Mimi-vel megismerkedett, meg akart nőszülni, még pedig eredeti módon. Elment egy leányárvaházba és a főnöknőt arra kérte, hogy szemeljen ki részére az árvaleányok közül feleséget. Az árvaházban ez rendes szokás volt, amikor azonban a főnöknő megtudta, hogy a házasulandó fiatal ember hírlapíró, így felelt:

— Farkasra nem bízom a hányánykát, — azzal becsapta az orra előtt az ajtót.

Ezután ismerkedett meg Murger Mimi-vel és ennek a nőnek alakját körülöngő poézist Charles Toubin feljegyzései alaposan megtépzák. Azt írja ugyanis, hogy Mimi nem leány, hanem asszony. Egy asztalosnak volt a felesége, aki azonban nem tudta eltartani

és a beteges asszonyt nem győgytatta, miért is faképnél hagyta az urát. Hogyan ismerkedett meg Murger-vel, az nem derül ki a feljegyzésekből, de Toubin megírja, hogy sokszor találta őket együtt Murger padlásszobájában, amelyet a Mazarin-palota közelében levő egyik házban bérelt. Mimi 24 esztendő körüli, az öke asszony volt, szépnek egyáltalán nem volt mondható és amikor megismerte, arcán világosan láthatok voltak a tüdőbaj jelei. Amikor Mimi már nagyon rosszul volt, Murger révén arra kérte Toubint, hogy szeljon barátjának — a most elhunyt orvosnak — hogy protezsálja be őt a Pitié-kórházba. Az orvos ezt meg is cselekedte és harmadnapra már kórházban ápolták a nagybeteg Mimit. Toubin azután megírja, hogy Murger egyáltalában nem viselkedett szépen beteg barátnőjével szemben és Mimi gyakran panaszkodott Toubin doktornak, hogy Henry sohasem látogatja meg. — Amikor Toubin emiatt szemrehányást tett Murgernek, azt felelte, hogy szívesen meglátogatná Mimit, de nincs egyetlen felesleges souja sem, hogy virágot vehetne neki és ő restel pusztán kézzel megjeleni betegágyánál. Amikor aztán megtudta, hogy Mimi mennyire vágyik utána, így szólt az orvosnak:

— Na jó, holnap majd kimegyek az erődítéshez, ott sok vad virág terem, összeszedek egy csokorra valókat és elviszem Mimi-nek.

Ezt azonban nem tette meg. Egy este Toubin doktor azt a hírt kapta a kórházból, hogy Mimi meghalt. Odarohant a kórházba, Mimit azonban legnagyobb meglepetésére mégis életben találta, mert nem ő, hanem a szomszédnője halt meg. Mimi ekkor újra kérte az orvost, hogy küldje el Henryt, mert érzi, hogy közeledik az utolsó órája, mire az orvos a kórházból egyenesen a szerkesztőségbe rohant, ahol átadta Murgernek Mimi üzenetét. Murger azonban azt felelte, hogy most nem ér rá, hanem majd vasárnap, ha szabadnapos lesz, meglátogatja Mimit. Vasárnap el is ment a kórházba, de akkorára Mimi a halottaskamrában feküdt.

Hogy mi volt tulajdonképpen Mimi, mi volt az eredeti neve, azt Toubin feljegyzéseiből sem tudjuk meg, de olvasván az ő feljegyzéseit, ismét szegényebb lettünk egy illúzióval, mert megtudjuk belőle, hogy Rodolphe, aki olyan szívbekapó áriákban énekl el fájdalmát, Puccini és Leoncavallo operáiban, korántsem volt az az ember, amilyennek őt elképzeltük: Rodolphe, vagyis Murger rideg, szivtelen ember volt.

Házasságiörés nagyban.

Nyolc válópört tárgyalt az aradi törvényszék egyetlen napon, s mind a nyolcban házasságtörés címén kimondta a válást.

(Saját tudósítónktól.) A mai társadalom furcsa tükröképe a házasság, amely manapság nagyon laza alapon áll. Sohasem volt annyira válás, mint az utóbbi hónapokban és a válási láz szinte napról-napra növekszik. A komoly, fekete taláros bírák előtt napról-napra lejátszódik egy-egy Élettragédia, amely abból fakadt, hogy a házastársak vagy nem tudják, vagy nem akarják egymást megérteni. És a kölcsönös meg nem értés közepebet belep a történetbe az a sokat emlegetett és megírt harmadik személy, aki azután teljesen felborítja a már amúgy is ingadozó házasságot. A törvényszéki tárgyalás filmszerű érdekességgel vetíti elénk az 1925 erkölcsét, gondolkodását és társadalmi életét és a végső következtetés csak az lehet, hogy az a csalóka érzés, amit szerelemnek neveznek, bizony nagyon hamar elszáll és az öröknek hitt házasság — hatósági segédlettel — felbomlik.

I. kép. A törvényszéki tárgyaló terembe a világháború két egyszere árjaldozata lép be. Onita Péter jó módú sikulai gazdálkodó a háború kitörése előtt békésen élt feleségével. Jött a háború, Onita bevonult s az asszonyka egyedül maradt. Amikor esztendő múltán hazatért a férj, megrökkanna a szenvedések következtében, a sut togasokból meg kellett tudnia, hogy a menyecske alaposan kihasználta férje távollétét és vidáman mulatott az otthonmaradt legényekkel. Azonban nem akart még elválni, mert szerette feleségét. Az asszonyka teljesen elhanyagolta férjét, akiről sokszor tudomást sem vett és nyugodtan tovább élte azt az életet, amelyet férje távolléte alatt megszokott. És amikor a gazdálkodó tiltakozott ez ellen, különböző ürügyekkel a csendőrségen jelentette fel férjét, aki végül megunt a sok zaklatást, keserűséget, s beadta felesége ellen a válópert. Ok: 80-ik szakasz, azaz házasságtörés. A férj panasza szinte szívbe markoló, amint könnyezve előadja életének nagy tragédiáját. A bíróság pedig rövid tanácskozás után elválasztja a nagy világgégés két kicsiny áldozatát.

II. kép. Öreg, munkában megrökkant falusi gazda. Mellette áll felesége, ráncosképi idős asszony, akinek külseje szinte hihetetlenül teszi az ellene elhangzott vádakát. Házasságtörés. Mates Avram vőlegénye gazda epanaszolja, hogy felesége állandóan más férfiakkal foglalkozik. Pedig a házasságkötés csak a múlt évben történt. Évekig éltek együtt vadházasságban, békében, csendesen, amíg elhatározták, hogy törvényesítik együttélésüket. Ez 1924-ben történt és a két öreg magyulólkó áll egymással szemben. Megrontotta őket is az 1925 bomlasztó áramlata... A bíróság itt is kimondja a válást.

III. kép. Fiatal, szép asszony lép be. Egy gáji iparos felesége, aki ellen szintén házasságtörés vádja hangzik el. És a szép asszonyka nem is tagadja. — Férjem eddig 11 nővel élt együtt, tehát ha én is megcsalok, csak revansot

veszek magamnak — mondja nyugodtan és elfogulatlanul mosolyog. K. M., a férj szájából pedig ömlik a sok, keserű panasz. Elmondja, hogy szereti a fiatal asszonyt, akit nemrég vett el, de nem bírja ki a gondolatot, hogy felesége megcsalja és inkább békésen elvállik, mielőtt tragédia lenne belőle. Rövid tanácskozás: elválasztás.

Szövetségre lépnek a Duna-államok.

(Genf, április 15.) A Népszövetség új akciót készített elő a dunai államok gazdasági szövetségének létrehozása érdekében. Ebből a célból rövidesen konferenciát hívnak egybe, melyen Magyarország, Ausztria, Románia, Csehszlovákia és Lengyelország küldöttei venniének részt. Hasonló konferencia készül az utlevél és a vízumkényszer megszüntetése érdekében is. A konferenciára szóló meghívókat még ezen a héten elküldik az érdekeltektől államoknak.

Aradi hölgyek sofför-vizsgálója.

Weisz Károlyné és Kálmán Adolfné okleveles autóvezetők. — Fogas kérdések, precíz feleletek. — Kanyarulat, lélekjelenlét. — Harmincket férfi vizsgáló.

(Arad, április 15.) Megvallom, kissé bizonytalan érzéssel ültem az autóra. Nem is magamat, vagy az aradi autoklub vezető-tagját féltettem, aki a most vizsgáló sofförök gyakorlati működését ellenőrizte, hanem a „soffört”. Mert mindennél nagyobb baj volna, ha azokat a finom, apró fehér kezeket a legkisebb horzsolás is érné. Az auto megindul és már az első percben biztosítottunk látszott mindnyájunk élete. Az apró, finom kezek olyan biztonsággal fogták a kormányt, az auto olyan ügyességgel lavírozott a szembejövő kocsi és a bámuló emberek között, hogy a vizsgáztató szakértő megelégedett arról, hogy neki csak kritizálni szabad, önkénytelenül felkiáltott:

— Nagyszerűen vezet!

Két aradi uriaszony vizsgálózt ma délután a sofförmesterség nemes tudományából: Weisz Károlyné, az ismert aradi gyáros felesége és Kálmán Adolfné, akinek férje szintén gyáros és autógyároskedő Aradon. Filotti Zoltán rendőrprefektus előszobájában több mint harmincan „drukkolnak” mert mindjárt kezdődik az elméleti vizsga. A „drukkolók” között van a két uriaszony is és először rájuk kerül a sor. A vizsgáztató bizottság tagjai, Filotti Zoltán rendőrprefektus és Hara Tódor, hivatalos komolysággal várják az áldozatokat. A két uriaszony a prefektus írásztala előtt foglal helyet és kezdetét veszi a vizsgáztatás. A prefektus adja fel a kérdéseket, aki kizárólag arra kíváncsi, hogy a jelentkezők ismerik-e a közlekedési szabályokat. Az első kérdés:

— Milyen büntetéssel sújtja azokat a törvény, akik a megengedettnél nagyobb gyorsasággal hajtanak?

— Ezer lejtől háromezer lejtig terjedő pénzbírság, egytől-három napig terjedő elzárás. Válaszolja folyékonyan Weisz Károlyné.

— Milyen gyorsasággal szabad hajtani? Kérdezi Kálmán Adolfné.

— A városban 12 kilométer a maximális sebesség, amelyet kanyarulatnál hat kilométerre kell lefokozni. — Volt a gyors s biztos válasz.

A kérdések komplikáltabbá válnak, de a feleletek pontosak és

és így tovább. Egyetlen napon nyolc házaspár áll a bíróság előtt, mindegyik válni akar. Ok: mind-egyiknél házasságtörés. Öregek, fiatalok, szépek, csúnyák, urak és parasztok vonulnak fel szép egymásutánban a teremben és a nagyszerű felvonulás élére az ember szinte odaképzeli a feliratot: *Uraim és hölgyeim: ez 1925...* (m. r.)

volt, hogy olyan kifogástalan, precíz válaszokat senki sem adott mint a két első aradi nő sofför. (D. G.)

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

S elbucsuzott a Nagyasszony... Follinuszné-Csigaházy Etel bucsuja az aradi színházban.

Ünnepet ült ma az aradi magyar színház. Lélekemelő, megható ünnepet. Egy ezüstshaju, jó-ságosarcu öreg asszony állt ma a rivalda csillogó fényében, végleg elbucsuzni attól, ami egész életét betöltötte. Follinuszné-Csigaházy Etel tett ma pontot 52 éves magasztos, kulturális munkája után, utoljára csendült ma fel szívekebe osonó hangja, hogy örökké megmaradjon lelkünkben. Az aradi társadalom színe-java jelent meg bucsuztatni a Nagyasszonyt. Zöld girlandos, felvirágozott nézőtér fogadta a közönséget, az ajtóknál aradi hölgyek osztottak virágot az ünneplőknek, akik áhitatos csendben, szívükben mély-séges szeretettel várták az ünnepet. És végre elsötétült a nézőtér. Fekete Tivadar aradi hírlapíró szép, hangulatosan megírt verses prologját mondta el, amelyet nagy taps követett. Szétszaladt a zöld függöny, a színpadon már ott állt a rendezőbizottság, amelynek soraiban az ünnepi szónokok várakoztak. S egyszerre megjelent Zima Tiborné és Tibor, Lóri karján az ünnepet. Percekig tartó zúgó taps üdvözölte a Nagyasszonyt, aki könnyes szemmel köszönte meg a nagy szeretetet. Dr. Prohászka László a Kölcsey Egyesület nevében mondott szép beszédet, majd Parecz György gimnáziumi tanuló a magyar ifjúság nevében köszöntötte fel az ünnepet. Dr. Falus Lajos az aradi sajtó képviselőjében bucsuztatta Follinusznét egy hangulatos beszéd keretében, ezután pedig Szendrey Mihály színigazgató, egykori kollegája méltatta a Nagyasszony érdemeit, amelyet a magyar kultúra terén szerzett.

A könnyesen, meghatottan álló Nagyasszony helyett Zima Tiborné köszönte meg kedves szavakkal az ünneplést. Leirhatatlan lelkesedés tört ki, a közönség virágokat dobált a színpadra és dr. Robu János főpolgármester, páholyából szintén virágdobással üdvözölte az ünnepet bucsuzót. Az ünnepe után megkezdődött az előadás, amelyen a Nani került színre és a Nagyasszonyon kívül Szendrey-né-Rontav Boriska, Huszár Károly, L. Kiss Mariska, Győző Alfréd, Gvarmáthy Géza, Faludi Károly, Ladiszlay József, Inke Rezső és Bizza László léptek fel. Az első és második felvonás után nívós művészete volt, amelyen Arad legjobb művészei és művésznői szerepeltek. R. Hegedűs Béby, S.-né Major Ilonka, Lepa Dóra, Rác Imre nagyszerű énekeikkel, Gyhyssa Éggy gyönyörű táncával, S. Thomay Mária, Szabó Esz-tike és Bizza László szép számaikkal emelték az ünnepi hangulatot és járultak hozzá a bucsuest nagy sikeréhez. Nagyon szép volt a Nagyasszony bucsuja, szép és méltó a több mint fél évszázados nagy Mult-hoz... (m. r.)

helyesek. A prefektus megelégedetten bólint minden egyes válasza és tizenöt percnyi vallatás után a vizsga befejeződik. Az eredmény: „egyes” mind a két uriaszony részére. A közigazgatási vizsga eredményes elvégzése után a nehezebb rész: a technikai vizsga következik. Arad város két első női sofförje ezen a vizsgán is a legkiválóbb eredményt ért el. A kérdéseket Hara Tódor a közlekedési ügyosztály vezetője adta fel és minden kérdésre kifogástalan feleletet kapott. Eredmény itt is „egyes” volt.

Ezután következett a gyakorlati vizsga. Az első női sofförök elhelyezkedtek a kormánykerék mellett. A motor berregni kezd s az automobil lassan, méltóságteljesen elindul. Le a Strada Marasesti (Kossuth-uccán), mindig gyorsabb tempóban. A gyermek-kórház előtt, amikor már teljes biztonságban éreztük magunkat, egy merész kanyarulathoz érünk. Uglátszik a vizsgáztató ur próbára akarta tenni idegeinket, vagy talán a sofför ügyességét akarta kipróbálni, mert közvetlen a kanyarulat előtt elhangzik a gyors parancs:

— Befordulni!

Előttünk egy hatalmas akácfa. Éppen neki megyünk. Végünk van, gondoltam. Egy pillanat. Hallatsziki a fék surlódása. Az auto befordul és túl vagyunk minden veszélyen. Ez olyan teljesítmény volt az első női sofförtől, hogy a legképzettebb hivatasos is büszke lehetne rá. A gyakorlati vizsga „egyes”.

Következtek a férfiak. Barcsilla Lajos, Székely Lajos, Tóth Gyula, Braun László, Barcza Ernő, Szabó Károly, Fetzter Ferenc, Ardelean Demeter, Varga Lajos, Hegyvári Mihály, Mihály László, Czígler Ferenc, Hegyesi Zoltán, Vass István, Weiszmajer Vilmos, Migend Andor, Hummel Károly, Reteghi Aladár, David Andor, dr. Mandel László, Stern Andor, Neulender Henrik, Meer Imre, Aufricht Rudolf, Herzfeld Andor, Gartner Mihály, Fenyvessy János, Hammer Lajos, Székely Mihály, Holló Zoltán, Batri János és Kertész Albert. A férfiak közül néhányan „elbuktak.” Voltak, akik elsősorban vizsgáztak, de általános vélemény az

„Mimi, nincs igazad...”

Asszonyszemmel Medgyaszay Vilma tragédiájáról. — Miért lett meguntta a nagy kabarédíva élete.

(Budapest, április 15.) Egészen mindegy, hogy Medgyaszay Vilma, a nagy művésznő, az egyszerű ember és komplikált lélek, akarral nyitotta-e magára a gázcsapot vagy csak nyitva felejtette. A feledékenység az öntudatlan szándékossága. Tehát, ha feledékeny volt a gázcsapnál, ezzel még mélyebben jelenti, hogy legbelül meg akart halni. Neki mindegy lett abban a percben, még a halálkeresés nemintelligens módja is.

Most itt meg kell mondanom, hogy nem volt igaza. A nagyszerű Medgyaszay Vilmanak nem lehet igaza, amikor meg akar halni.

Nemrég beszéltem vele. Tele volt tervvel, mesterségszeretettel, figyelemmel és akart bátorsággal. Elmondta, hogy nagyon előnyös ajánlattal Svájcba hívták, ki is fog utazni, csak előbb megsejti egy kicsit a kollégák vállalkozását, a „Rakéta”-t. (Ő még a svájci frankot is elhalasztja, hogy ebben a leégett világban kezére járjon kollégáinak.) Azt is beszélt, hogy jövő szezonnra nagy terveik vannak, külföldi pénzcsoport áll mögötte, sok pénze lesz, hogy saját színházat nyisson. Mindennek örült és készülődött... Környezetének, ahogy erről pontosan értesültem, férjével való megállapodásairól is beszámolt. Nyugodtan és fölényesen vette ezt a házassági dolgot, két különböző ember lassan bekövetkezett eltávolodását egymástól. Tul voltak rég a lázas jelenetek, amikor két ember még keresi egymáson azt, a mit a másik nem adhat és napirendre tértekafelett, hogy nem fogják egymást utjukban, zavarni. Válás? — minek válás? — nem az a fontos, hanem a csendes lemaradás egymás mellől. Legizlésestől formának azt tartották, hogy férje, Vámos Árpád kiutazik gazdag rokonaihoz, Amerikába, ott keres foglalkozást. Mimi pedig tovább csinálja a maga művészetét, itt és külföldön, ahogyan épp jönnek látja. Mindezt a belátás diktálta, a megfontolás, amellyel az emberek tekintetbe szokták venni az összes józan körülményeket.

Azután jött a keddi premierné, amikor a művésznő a mesterség kuszább részébe véletlenül belebotlott. Két nap alatt kellett betanulni egy kis darabot, egy kis finom és szívbéli Szép Ernő-játékot, a mit a jó művésznek csak jól lehetett kihozni. De a művésznő beteg volt, testi fájdalmak jelentkeztek, behasogattak a szeretetnurlásba és az idegek feszültsége — minden belátás ellenére — még azal a kilátással is nőtt, hogy szerdán, vagyis a premiert követő reggelen, döntő fordulat áll be a sokéves házasságba és a sokéves életárs elutazik. A premier szép, sikeres és művészi volt, de a ház — mi tagadás — mégsem telt meg egészen. A bucsu Vámostól előrelátott és megfontolt dolog volt, okos és bátor, közös elhatározás két különböző ember tehermentesítésére. De az Asszony néha mégis megjő — megfontolatlanul és nem okosan — a magára maradtól. — Kicipelt bőröndök az amugy is elvonult villalakásból, tulságos csend az amugy is zajta-

lan otthonban, a hiány érzése, az üresség érzése, saját 8—10 esztendejének hirtelen kiesése, mit lehet még tudni, hányféle áramlatból összeszűrt depresszió — és az ember nem is a felszínen, de lenn, a legbelsőbb lelki rétegekben megkérdezi, hogy: „minek?” Minek, miért, kinek, mit várok. — az egész mindenkinél úgy is csak lefelé megy, mert jön az öregség és ezt hívják életnek — azután magától indul el a csapat felnyitó véletlen mozdulat.

Tegnap, amíg a fájdalom asszony, egy a sok közül, kim felelt betegsége, a ligeti szanatóriumban, ott ültem kis villalakása szalonjában és néztem az ő szobáját, az ő holmiját. Ekkor értettem meg világosan, hogy a bátor, kitűnő és csupaterv Mimi milyen régóta lehet szomorú. A tárgyak voltak szomorúak, amiket itt hagyott. Szeretet nem látszott rajtuk, az asszony önmagának való miljöőpolása hiányzott róluk, a terítő megigazgatása, a váza elöretolása, a párna igazi helyének kigusztálása — ezek a műanszok nem voltak sehol. Ez nem rendetlenség, ami máról holnapra lett, a mit a baleset fordulása okozhatott. Hanem fagyott rend, hosszunapos vagy hosszúéves, az otthon, a

szimbolikus én, szeretetlen kiejtése önnön kezemből, hajszáltörés, amely végigfut az egész lényen.

És ott nyomban birokra szerettem volna kelni ezzel a kitűnő és tehetséges asszonnyal. Megmondtam neki, hogy miféle jogon nem teszi önmagát minden baja és kétsége fölé. Miért nem teremt rendet önmagában, hogy lássa és tudja az ő nagyszerű értékeit. — Hogy szeretni tudja önmagát, úgy, ahogy megérdemli: az ő gyermekien érintetlen lelkét, a természethez oly közel maradt egyszerűségét, szegénységét, amelyet romlatlanságának köszönhet, elnemronthatóságát (pedig 17 éves korában is már kifestve önkelt a deszkának), érdekes asszonylétét, becsületes embervoltát s teherét, melyről nem tehet, amely van és ami tökéletes kárpótlás az életért.

Mindez nem annak a Miminek szól, aki természetesen el fogja mondani, hogy tévedésből hagyta nyitva a láng eloltása után a csapot. ez annak a Miminek szól, a ki nem tudja, hogy egy csapatot sohasem hagyunk véletlenül nyitva. Ezt a drága, nagy és értékes Mimit ébresztjük jobb és megérdemeltebb szeretetűre önmaga iránt. (D. Zs.)

Kivégezték Haarmannnt.

(Hannover, április 15.) Haarmannnt, a hannoveri tömeggyilkost, akinek büntőre olyan nagy part vert fel, ma a hajnali órákban kivégezték. A tömeggyilkos, mint emlékeztetés, annak idején, amikor halálra ítélték, azt kérte, hogy még a korácsonyi ünnepek előtt hajtsák végre rajta az ítéletet. A bíróság azonban elutasította a kérés teljesítését és csak most, a húsvéti ünnepek után, amikor Haarmannnak négy hónapig volt ideje rémes büntetést és büntődése fölött elmélkedni, végezték ki. A főállamügyészség a legnagyobb titokban tartotta Haarmann kivégzésének időpontját és ma színie váratlanul rendelkezett az ítélet végrehajtásáról. Haarmann már halott volt, amikor ma délelőtt a főállamügyészség plakátokon értesítette a hannoveri közönséget, hogy a tömeggyilkost, a december tizenkilencediki ítélet alapján ma reggel kivégezték.

Megalakult

a „Magyarországi Szocialista Munkáspárti.”

Alakuló-gyűlés, ahol csak meghívottak vehettek részt. Súlyos támadások a magyar szocialista vezérek ellen.

(Budapest, április 15.) Az első meghívott kísérlet után tegnap aztán végre megalakult a magyar szociáldemokrata pártból kivált Vági-csoport pártja, a Magyarországi Szocialista Munkáspárt. Hogy a szociáldemokraták múltkor hatalmas tüntetéseinek megismétlődése elkerültesse, az alakuló gyűlésen csak meghívottak jelenhettek meg. Melenczey János nevű munkás nyitotta meg az alakuló gyűlést, aki megnyitó beszédében a következőket hangzottatta:

— Mozgalmunk a munkásság első bátor megmozdulása, mert le kell ráznunk a nyakunkról a munkásság arisztokráciáját, a szociáldemokrata pártvezetőséget, amely súlyos válságba sodorta a magyar munkásságot. Ez a vezetőség semmit sem tett a magyar munkások érdekében és ha valaki ellenük felszólt, akkor terrorizálták és a pártból kizárták. Peyerék bürokraták, akik nem értik meg és nem tudják orvosolni a munkásság bajait. A szociáldemokrata párt feladata a küzdelmet a munkásság ügyéért. Most pedig lepaktált Vázsonyival, a munkásság ellenségével és ezzel elárulta a munkásság érde-

keit. A szakszervezetek egységét azonban meg akarjuk óvni és ezért kényszerülünk új pártot alakítani. (Általános helyesítés.) A szociáldemokrata pártból kiléptünk, mert minden békés megoldás lehetetlen volt.

Ezután Vági István emelkedett szólásra, aki a következőket mondotta:

— Nem élhetünk tovább a szociáldemokraták mostani vezetőségének terrorja alatt, amely hat év óta gyávan paktál és elejti programját. Ez a vezetőség mindenki érdekeit képviselve, csak a munkását nem. Ilyen pártvezetőséggel nem működünk együtt.

Ekkor apocuf-kiáltások és „Le Peyer Károly!” közbeszólások hangzottak el.

— Nem működünk együtt Vázsonyival, — folytatta beszédét Vági. — mert az a munkásság ellensége. A fajvédőkkel sem akarunk együttműködni, hanem egyedül megyünk és az osztályharc alapján állunk. Küzdelmünkben azonban segíteni akarjuk az országot és ezért hazafiaknak nevezjük magunkat. Erkölcsileg küzdeni fogunk az igazi európai békéért is. A szociáldemokraták azzal vádolnak, hogy a kormány-

nyal és a rendőrséggel összekötésben állunk, holott éppen ők őriztetik helyiségüket a saját munkásaikkal szemben a rendőrséggel.

Vági ezután határozati javaslatban kérte a magyarországi Szocialista Munkáspárt megalakulásának kimondását. A határozati javaslat felsorolja a szociáldemokrata párt pártvezetőségének bűneit, Vázsonyival való lepaktálását, a munkásság érdekeit elárulását, az ellenzéki hangok terrorizálását és a kizárásokat. A határozati javaslatot egyhangúlag elfogadták. Az ideiglenes pártvezetőség elnöke Vági István lett. A gyűlés rendezettség nélkül folyt le és oszlott szét. A budapesti alakuló gyűléssel egyidejűleg Győrben is megalakult az új munkáspárt.

SPORT

A Kispesti AC Aradon.

Az első magyar labdarúgó-csapat — az imperiumváltás óta.

Pesti csapatok utolsó szerepiése óta hosszú esztendőket teltek el. Ma megint alkalma volt Aradnak egy pesti együttes játékában gyönyörködni. A Kispesti AC játszott ma Aradon s a közönségnek nagyszerű sportélményben volt része. A KAC játéka mindenkit kielégített, trükkjeik kitűnők, biztonságuk bámulatra méltó, a végén ugyan kissé fáradtaknak látszóttak, ami a két cluji mérkőzés után érthető is. Egyénileg legjobb Ölvédy, akinek rendkívüli ügyességét nem egyszer megtapsolták. Mellette Dudás, Gulvás és Fatter mutattak igen jó formát. Varga kevés dolgát jól végezte. Ellenfelük AMTE — CFR-ből kombinált csapat volt, melyet Pálincás (AAC) egészített ki. Pálincás egyébként a csapat legjobb embere volt és a mezőnyben is a legerősebbet produkálta. A kombinált csapat nem egyszer fölénybe került, de a csatársor tudriblíjén minden goalakció megakadt. Pálincás mellett Gencsy, Husztig, Auer II. és Stiffa játszottak jól. Kiss a kapott goalt védhette volna. A mérkőzés leírását az alábbiakban adjuk:

KAC=AMTE-CFR komb. 1:0 (0:0.) A szokásos üdvözlő beszédek, virágadás és fényképezés után Vajánu bíró sipjelére a következő csapatok álltak föl: KAC: Varga, — Morvay, Dudás — Raix, Beck, Budai — Fatter, Stalmach, Fürstner, Ölvédy, Guvás. A második félidőben Beck helyett Gvurkovits áll be. Komb. csapat: Kiss — Gencsy, Husztig, — Pálincás, Vizváry, Mágory — Auer II., Teleky, Stiffa, Szabó L., Auer I. Itt a második félidőben Auer I. helyére Kolombán II. jön. Arad választ. KAC kezd. Az első percekben minijárt Arad két szép támadása lesz eredménytelen. A 6. p-ben Ölvédy rugása Gencsy hátáról kornere pattan, a beadott labda kapu mögé kerül. Majd a 14. p-ben Vizváry beadásából lesz kornere, de ez is eredménytelen marad. Arad szép akciói után Fürstner lövése veszélyezteti Arad hálóját. A 30. p-ben Szabó L. büntetőt rug, a paint Teleky fogja, szép lövést Varga védi. A 40. p-ben Ölvédy gyönyörű és lövést Kiss csak nehezen fogja. Majd a félidő utolsó perceiben KAC két egymásutáni kiaknázatlan kornert ér el.

A második felidőt KAC támadások vezetik be és a 4. p.-ben már kornert érnek el. A 11. p.-ben KAC ló ujjabb kornert, a beadást Stalmach Fürstnerhez emeli, ki goalt fejel (1:0). A játék további része mezőnyjátékká válik, amelyet itt-ott szakít meg egy-egy lefutás. A mérkőzés háromnegyed 8-kor, szünetben ért véget és a közönség lelkes ovációban részesítette a csapatokat. Kitiűő bíró volt Vajtanu.

HIREK

Az éjszaka geizirje.

Mossák a vízvezetési csöveket Aradon.

Pár nap óta érdekes szórakozása van az éjszakai Aradnak. Az uccán hatalmas vizsugarak törnek elő az aszfalt egy kis nyílásából és a furcsa geizirt körülállja az éjszakai ucca közönsége. Nagy hajszu rendőrök és szorgalmas városi üzemi munkások készséggel magyarázzák a kíváncsiaknak, hogy csömosás van és a víz műveknek egyszer mégis csak meg kell már tisztítaniok a csöveket, hogy ennek a városnak a közönsége végre jó vizet ihasson. A víz hatalmas sugarakban tör a magasba, néha öt-hat méter magasságra is, körülötte egyszerre hűs lesz a levegő és az aszfalton széles töcsákban hőmpölyög a víz. A villanylámpák sárga fénye élesen ráüt a fehér víztömegre, amely néha szivárványszíneket játszik. A késő éjszaka alakjai körülállják a modern geizirt és annyira lebilincseli őket a látvány, hogy alig-alig tudnak el távozni. Egy öreg batusz anyóka is megállt az impozáns szökőkút előtt és amikor senki sem látta, titokban keresztet vetett magára és megcsóválta a fejét. Nem tudta elhinni, hogy az aszfaltból is fakadhat jó ivóvíz. Remélhető, hogy most már a vízvezetési csövekből is jó, tiszta ivóvíz fog folyni, folydogálni.

— Elutazott Bucuresztől a jugoszláv királyné. Bucuresztől jelentik: Mária jugoszláv királyné tegnap este hazautazott Belgrádba. Elutazásánál megjelentek a pályaudvaron Mária királyné, a trónörökös pár, a görög exkirályi pár, Duca, Hiotu miniszterek, Selac jugoszláv követ, valamint a polgári és katonai élet számos előkelősége.

— A kereskedelmi miniszter külföldi útja. A hivatalos lap mai száma közli, hogy Constantinescu Tarcud kereskedelmi miniszter szabadságra megy, hogy külföldi küldetésének eleget tehessen. A minisztert távolléte alatt Marzescu igazságügyminiszter helyettesíti.

— Timisoara prefektusa hazakerkezett. Dr. Coste Gyula timisoarai prefektus ma érkezett haza külföldi útjáról és átvette hivatalának vezetését.

— A görög keleti húsvéti munkaszünet. A belügyminiszteriutából érkezett rendelet szerint görög keleti nagycsütörtök, nagy-péntek és nagy-szombat nem tarthatók szünnap és egyéves mutatónyos előadások, a nyilvános helyiségekben pedig tilos a zene. Húsvét vacsora napján és hétfőjén teljes munkaszünet, az élelmiszerüzletek délelőtt 10 óráig tartanak nyitva.

Okolicsányit elbocsátották állásából.

Sirva fakadt a Leirer-gyilkosság bűnrészesese, amik or tudára adták az elcsapást.

(Budapest, április 15.) Okolicsányi Lászlót, a Leirer-gyilkosság fővádoltját minden feltűnés nélkül szállították át az esti órákban a rendőrkapitányság épületéből az ügyészség Markó-utcai fogházába. Eredetileg úgy tervezték, hogy külön és egyedül viszik a rendőrség rácsos, zűd rab-szállító automobillján a fogházba Okolicsányit, de később azután úgy határoztak, hogy a feltűnés elkerülése céljából Okolicsányit a rendes esti transzporttal viszik át, így is történt. Nem volt csö-

dület és senki sem vette észre, hogy a volt ébredővezért elvitték új „lakóhelyére.” Okolicsányinak még elszállítása előtt egy levelet kézbesítettek és a kézbesítő könyvet is aláírták vele. Ez a levél az Elektromos Művek igazgatóságának levele volt és azonnali felmondásról szólt. Okolicsányi a levél átvétele után sirva fakadt:

— Ki fogja most feleségem és két gyermekem gondját viselni? Most Beitter, a sógorom sem fog gondolni rájuk, mert kellemetlenséget okoztam neki.

Az „egy-se” rendszer fűtöte fel fejét Aradon.

A születések száma feltűnő csökkenést mutat. — Elszaporodtak a tiltott műtétek.

(Saját tudósítónktól.) Cucu Vazul dr. városi főorvos, — mint azt a Közlöny megírta — az egészségügyi miniszterium felszólítására értekezletre hívta össze az aradi orvosokat, amelyen megbeszéltek, miképen védekezzenek a veszedelmesen elszaporodott magzatelhajtások és tiltott műtétek ellen. A főorvos ma délelőtt összeállította az értekezletről felvett jegyzőkönyvet és felküldte az egészségügyi miniszteriumnak. A jegyzőkönyv rendkívül érdekes adatokat tartalmaz a szomorú aradi állapotokról és bebizonnyítja, hogy Aradon ma már divatját mutatta az „egyke”-rendszer, most már az asszonyok, a feleségek megdöbbentően nagy része „egyse”-rendszert kultiválják. A magzatelhajtások és tiltott műtétek ijesztő módon való elszaporodására jellemző különben az a feljelentés, melyet az aradi orvosi hivatal kapott s amely szerint egy aradi szülésznő rendszeresen felkeresi az áldott állapotban levő asszonyokat és felajánlja nekik, hogy olcsó pénzért tiltott műtétet hajt végre rajtuk. Az orvosi hivatal saját hatáskörében lefolytatott nyomozása jórészen beigazolta a lelkiismeretlen szülésznő ellen felhozott vádakát és a nyomozás aktáit áttette a rendő-

ségre, ahol a legnagyobb szigorúsággal folyik a vizsgálat a szülésznő ellen.

Az egészségügyi miniszteriumhoz felküldött jegyzőkönyv pontos kimutatást közöl arról, hogy a háború előtti évektől mostanig milyen mértékben csökkent Aradon a születések száma: 1912-ben Aradon 1380, 1913-ban 1400, 1914-ben 1320 gyermek született, 1921-ben már feltűnő csökkenés mutatkozik, mert csak 1139 születést jelentettek be. 1922-ben 1169 születés történt. 1923-ban 1073 és a múlt évi állapotok a legszomorúbbak, mert 1924-ben összesen 960 gyermek született Aradon.

A memorandum megemlíti azt is, hogy Aradon aránylag nagyon sok a szülésznő. Hatvanan vannak Aradon diplomás szülésznők és közöttük alig öt-hatnak van állandó praxsisa. A többiek, hogy megélhetésüket biztosítsák, kénytelenek esetleg tiltott műtétek végrehajtását vállalni. Az egészségügyi miniszteriumtól kéri az aradi orvosok, hogy a szülésznők egyrészt községekbe helyezték el. Ezenkívül kéri, hogy azokat a szülésznőket, kiket tiltott műtéten érnek, rendkívül súlyosan büntessék meg és e célból változtassák meg, illetve súlyosbítsák a büntető törvénykönyv erre vonatkozó paragrafusait.

— A temesi néppárt új elnöke. Ismeretes az, hogy Temes-Torontál vármegye Averescu-pártjának eddigi vezetője, dr. Imbroane Avram, a kormánypártba lépett át. A néppárt tegnap délután gyűlést tartott, amelyen betöltötte a megürült elnöki tisztséget. Az új elnök dr. Cioban Aurél timisoarai ügyvéd lett.

— Hivatali szünet Timisoarán. A timisoarai közhivatalokban április 17-től április 21-ig szünet van.

— A várba helyezték az aradi téparancsnokságot. Az aradi téparancsnokság (Comanduirea Pietei) ezután hozza az aradi és aradmegyei érdekeltek tudomására, hogy 1925. április 12-től kezdődőleg a Piata Mihai Viteazul (Ferenc-tér) 3. száma alatt levő hivatalos helyiségét az aradi várba helyezte át, az aradi 93. háziszred helyiségébe.

— Vízszünet Aradon. Az arad városi gépüzemigazgatóság közlése szerint április 16-án este 10 órától reggel 6 óráig az egész város területén — csömosás miatt — szünetel a vízszolgáltatás.

— Az aradvárosi tisztviselők románnyelvi vizsgálja. Néhány nap múlva befejeződik Arad város köztisztviselőinek románnyelvi és közigazgatási kurzusa, amely három hónapig tartott. A vizsgák a vármegyei prefekturán valószínűleg e hónap végén lesznek, amikor a vizsgáztató bizottság elé kerülnek azok a tisztviselők, akik öt évnél kevesebb idő óta vannak közszolgálatban és azok, akik a legutóbbi vizsga alkalmával nem értek el kielégítő eredményt.

— Gyógyszertárak kerületi beosztása. Arad város orvosi hivatalában tegnap délelőtt dr. Cucu Vazul városi főorvos értekezletre hívta össze az összes aradi gyógyszerészeket. Az értekezleten kerületekre osztották be a várost és minden gyógyszerész a saját kerületében minden különösebb engedély nélkül áthelyezheti gyógyszerárát egy másik, megfelelőbb helyiségbe. A gyógyszeriar áthelyezéséhez csak akkor kell miniszteri engedély, ha a gyógyszerész gyógyszerárát egy másik kerületbe akarja helyezni.

— A timisoarai strand bérleti díja. A timisoarai városi vezetőség a strandfürdő igazgatójúl Patcu Emilt nevezte ki, egyben megállapította a strandbérletek árát is, a mely ez évben gyermekeknek 300 lej, köztisztviselőknek 350 lej, a polgári közönségnek 600 lej lesz.

— Repülőkatasztrófa a tengeren. Londonból jelentik: A tegnapi sűrű ködben Birchington közelében egy katonai repülőgép a tengerbe zuhant. Négy utasa közül kettő elűnt, valószínűleg a vízbe fulladt, a másik kettő azonban sikerült kimenteni. Az egyiknek semmi baja nem volt, a másik súlyosan megsebesült.

— Tagfelvétel az aradi Chewra Kadisában. Az aradi Chewra Kadisa (izraelita szentegylet), ez az ósrégi zsidó kulturális és szociális tömörülés április 20-án és 26-án ünnepélyes tagfelvételi közgyűlést tart. Háromévenként ismétlődik meg ez a gyűlés, amely tulajdonképpen a zsidó áldozatkésztség impozáns megnyilvánulása. A szentegyletnek újabb és újabb tagokra van szüksége, mert még sok könnyet kell letörölnie, sok éhező szájnak kell kenyeret adnia és mindig nagyobb lesz a száma azoknak, akiket az élet letiport és akiknek aggságukra meglátott kell biztosítani, nehogy az uccán pusztuljanak el. A szentegylet vezetősége hatalmas propagandát fejt ki, hogy két tagfelvételi közgyűlése minél nagyobb sikerű legyen és hogy minél több új tagot verbuváljon, mert a mai súlyos és inséges időkben ugyancsak szükség van az adakozó és áldozatkész tagok hatalmas táborára.

— Aradmegye főjegyzőjének leányát megharapta egy kutya. Boneu Vazul aradi vármegyei főjegyző kislánykáját egy kutya megharapta. Soos főállatorvos megvizsgálta az ebet és megállapította, hogy az nem veszett kútya és így komolyabb veszedelem nem forog fenn.

— Öngyilkosság Nagypélen. Az aradmegyei Píulmare (Nagypéi) községben általános részvétellel beszélnek egy nagypéi gazdálkodó 19 éves fiának, Isean Istvánnak tragikus öngyilkosságáról. A fiatalember tegnap este szobájába ment, ahol eddig ismeretlen okból felakasztotta magát. A fiatalember tetjét csak ma reggel vették észre. A kétségbeesett család jelentést tett a esendőrségnek, amelynek távirati értesítésére az aradi ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— Aradi ifjából egyetemi tanár. Petraq Coriolan dr.-t, az aradi származású fiatal clui egyetemi rendkívüli tanárt a király a clui egyetem rendes tanárává nevezte ki. A fiatal tudós művészettörténeti munkásságát külföldi tudományos körök is elismerik és méltatják.

— Tagad a ségai verekedő. Mo hallgatták ki az aradi vizsgálóbírószágon Pagura Antalt, a hírhedt külvárosi verekedőt, akinek legújabb tettéről, a ségai rendőrt megátadásáról és halálos megsebesítéséről már részletesen beszámoltunk. Pagura kihallgatása alkalmával mindent tagadott és kielentette, hogy egy utjal sem vult a rendőrkökhöz és alapsalán az a vád, hogy ő késelte volna meg. A hírhedt verekedőt tagadása dacára Radu Pascu aradi vizsgálóbíró letartóztatásba helyezte.

— Az aradi munkáspénztár új vezetősége. Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztárhoz az igazgatótanácsba most történtek a kinevezések. A munkaadók közül a következőket nevezték ki: Petrescu Miklós mérnök, Serbanescu M. mérnök, Oheorgiade Arcadiu mérnök, Kleinhendler A. és Hoffmann Demeter mérnökök. A munkások részéről Marcian Demeter, Vostinár György, Ortucz Béla, Drecin Mihály és Tica Pál kerültek be az igazgatótanácsba.

— A bucaresti segélyiroda. Az erdélyi magyar közönség tájékoztásul közöljük, hogy a Bucarestiben eddig Str. Sfii. Voivozi 12. szám alatt működött „Segélyiroda” 1925. április 20-tól kezdve a Boulevard Basarab 194—210. sz. alatt, a 20-as villamos mellett található fel. Ugyan ott három teljesen elkülönített különbejáratu vendégszoba áll a fővárosban időző közönség részére teljes penzióval, fürdővel, nagyvon jutányos árban. Tisztviselőknek kedvezmény. Távirati cím: Protopopia Boulevard Basarab 210. Levélcím változatlan: Bucaresti C. P. 330.

— Kétszáz lej két pofonért. Éberlein Ferenc halmágyi jegyző az elmúlt évben a vendéglői árakat vizsgálta felül a községbeli korcsmáknál. Ellenőrzési körútja közben szóváltása keletkezett egy helybeli korcsmárossal, akit kétszer arcul ütött. A korcsmáros feljelentette a jegyzőt, akit az aradi büntető törvényszék mai tárgyalásán 200 lej pénzbüntetésre ítélte.

— Elítélt verekedő legények. Az aradi törvényszék büntető tanácsa előtt ma Bele János és Jovanecz József drauti legények állottak azaz vádolva, hogy Arsene Tódor drauti legényt az országúton megverték és súlyosan megsebesítették. A törvényszék Bele Jánost négy havi, Jovaneczot egy havi fogházra ítélte.

— Kártérítés tolvajüldözés miatt. Magos János dumbravai munkás állott ma az aradi törvényszék előtt lopásért. A vád szerint Magos Vlád Miklós pécskai gazda örzetlenül hagyott kocsiára felugrott és el akart hajtani. Azontán a gazda észrevette a lopást és lármát csapott. Magos alig ment néhány métert a lopott kocsival, már elfogták. A törvényszéki tárgyaláson Vlád Miklós elmondotta a lopás történetét, majd arra kérte a bíróságot, hogy ítéljen meg neki megfelelő kártérítést. Kérését azzal indokolta meg, hogy amikor a kocsi után szaladt, a futás következtében nagy beteg lett. A vádlott azt állította, hogy ittas volt és nem tudta mit cselekszik. A bíróság rövid tanácskozás után Magost az enyhítő körülmények figyelembevételével három havi fogházra ítélte. Vladot pedig követelésével a polgári bírósághoz utasította. Az elítélt felebbezett.

— Meghosszabbították Lederer né vizsgálati fogságát. Budapestről táviratozzák: Az ügyészség ma indítványt terjesztett a vádtanács elé, hogy Lederer Gusztávné vizsgálati fogságát egy hónappal hosszabbítsák meg.

Öngyilkos lett egy aradi rendőr.

Szüleinek viszálykodása miatt eldobta magát az életét

(Saját tudósítónktól.) Megrendítő öngyilkosság történt ma hajnalban Pécska községben. Az aradi rendőrség egyik legjobb rendőre, Ignuta János, atyjának pécskai lakásán családi viszálykodások fölötti elkeseredésében szolgálati revolverével fölbeltette magát. A tragédia részletei a következők:

Ignuta János aradi rendőr, akit felebbvalói felkiismeretessége és becsületessége miatt általánosan szerettek, tegnap szabadnapos volt s elhatározta, hogy szabad napját otthon tölti Pécskán, szülei házában. Haza is utazott, otthon azonban kellemetlen meglepetés várta. Megtudta, hogy édesanyja nem tudott atyjával megférni és néhány nappal ezelőtt elhagyta családját. A fiatal, 26 éves rendőrt kétségbeejtette szülei szétválása és elhatározta, hogy kibékíti őket. Azonban min-

den fáradozása hiábavaló volt, a kibékítés nem sikerült és most már bizonyosnak látszott Ignuta előtt, hogy felbomlott szüleinek eddigi békés és egyetértő házassága. Komoran hazament atyja házába és a helyzet annyira kétségbeejtette, elhatározta, hogy eldobja magát az életét. A ház lakói ma kora hajnalban revolverdörrenésre ijedtek fel. A lövés irányában szaladtak és a fiatal rendőrt ott lelték a szobában. Ignuta a földön feküdt, mellette szolgálati revolvere, fejéből pedig patakzott a vér. Néhány pillanat múlva Ignuta János aradi közrendőr megért oda, ahol soha sincsenek családi viszályok, ahol senkit sem bántanak gondok. A tragikus öngyilkosságról értesítették a pécskai csendőrséget, amely távirati jelentést tett az aradi ügyészségnek és az aradi rendőrségnek. Az ügyészség ma megadta a temetési engedélyt.

Fokozatosan lecsökkenik a szesztermelés.

Pénzügyminiszteri nyilatkozat az új szesz törvényről. — Az italmérések husz foknál erősebb szeszt nem árusíthatnak.

(Bucaresti, április 15.) Bratiana Vintila pénzügyminiszter nyilatkozatot tett a készülő szesz törvényjavaslat rendelkezéseiről. Kijelentette, hogy a törvényjavaslat nem akarja monopolizálni a szeszipart, csupán arra törekszik, hogy leküzdje az alkoholizmus mindjobban növekedő veszedelmét. — Legfontosabb rendelkezése a javaslatnak, hogy a szeszváraknak három év múlva le kell redukálniuk termelésüket a jelenlegi termelés egynegyedére. További három év múlva az akkori terme-

lés egynegyedével kell redukálni az üzemet és így tovább három-három évenként. Italmérésekben és korcsmákban háromféle szeszszesitált fognak árulni. És pedig: bort, sört és szilvapálinkát (tuica). Ez a pálinka azonban maximum husz fokos lehet. Olyan szeszszesitált, amely ha a husz fokot meghaladja, de az ötven fokot el nem éri, csak zárt palackokban, üzletekben szabad lesz árulni. Ötven foknál erősebb szeszt sehol és semmilyen formában sem szabad forgalomba hozni.

Gyilkosság Tarnován.

A község egyik vagyonos gazdájának titokzatos halála.

(Saját tudósítónktól.) Borzalmas gyilkosság történt az elmúlt éjszaka az aradmegyei Tarnova községben. A község egyik féltreszó uccájában lakik Trut Tódor községbeli gazdálkodó, akit faluszerre általánosan jóneműnek ismertek. Ma reggel a szomszédjai háza mellett mentek el és szokás szerint pillantást vetettek Trut udvarába. Borzalommal látták, hogy a gazdálkodó az udvarban fekszik mozdulatlanul, körülötte vértócsa. A csendőrségre szaladtak, ahol jelentést tettek a borzalmas leletről. A csendőrség kiszállt a helyszínre és megállapította, hogy Trut Tódort ismeretlen tettesek az éjszaka folyamán megtámadták és késsel elmetstették torkát. A csendőrség jelentést tett a gyilkosságról az aradi ügyészségnek, amely irasította a borosjenői járásbírószágot a boncolás megejtésére. Egyben megindult a szigorú nyomozás a gyilkosok kézrekerítésére. A nyomzó hatóságok véleménye szerint a gyilkosok nem mertek a házba hatolni és az udvaron megbújtak és várták, míg a gazdálkodó valamilyen okból kifolyólag az udvarra megy. Reményük teljességedt, Trut az éjszaka folyamán tényleg kiment az udvarra, ahol a bestiális gyilkosok rátámadtak és hamar végeztek is vele. A nyo-

mozás jelenlegi stádiumában még nem állapítható meg, hogy mely okból történt a gyilkosság, hogy bosszu, vagy rablógyilkosság áldozata lett-e a szerencsétlen véget ért ternoval gazda.

Megtalálták

Arany Jánosnak Petőfihez irt első levelét.

Nagyjelentőségű irodalmi szenzáció Magyarországon.

(Budapest, április 15.) Magyarországnak nagy irodalmi szenzációja van. Mikes Lajos, az Athenaeum kiadásában megjelenő lapok irodalmi szerkesztője, — mint ahogy igen megilletődött hangú cikkben bejelentette a magyar olvasóközönségnek — véletlenül reábukkant Arany János és Petőfi Sándor néhány régen elveszettnek hitt levelére.

A magyar kultúra szempontjából megbecsülhetetlen értékű relikviák közlését már meg is kezdte egyik budapesti lap, hű faximilében adva közre Arany Jánosnak első Petőfi Sándorhoz írott levelét. A rendkívüli lelethez hozzátartozik Petőfi Sándor feleségének, Szendrei Juliának naplója is. A napló intim természetéről mindenféle mendedmonda kelt szárnyra. Most azonban Mikes Lajos — az egész szöveg gondos áttanulmányozása után — bejelentette, hogy semmi akadály nincs a kézirat közlésének, mert Szendrei Julia naplója csak a legnemesebb igazolása a tragikus özvegy életének.

A felfedezett kincsek közé tartozik: A teljes napló, ezután Szendrei Juliának a halálos ágyán irt 22 oldalos levele, amelyet édesatyjához intézett. Továbbá, még vagy 60 levél, amelyeket Térey Marika, Petőfi István és Gyulay Pálné irtak a költő özvegyének. Végül pedig az egész lelet legbersesebb része: Arany Jánosnak és Petőfi Sándornak 32 oldal terjedelmű olyan kézírata, amelynek az eltűnésén nyolcvan esztendőn keresztül kesergett a magyar irodalom.

MOZAIK

xx Az aradi Apolló és Uránia a román husvétii bójt miatt csütörtökön, pénteken és szombaton nem tartanak előadást.

xx Az aradi Uránia vasárnap mutatja be a „Diadalmas ököl” című szenzációs amerikai drámát.

xx Az aradi Apolló vasárnapról kezdődőleg vetíti az „Ópium király” gyönyörű, nagyhatású filmdrámát.

Meghalt a hercegi villa ajtajában

Titokzatos öngyilkosság a Cote d'Azur-on.

(Páris, április 15.) A Nizza melletti Ekomez községben, a Villa Olivetto-ban, amelyben Radziwili hercegnő lakik, ma titokzatos öngyilkosság történt. Egy harminc-évesnek látszó férfi, név szerint Harry Eyrannes Huntler, ingatlanforgalmi ügynök jött be a villába és a hercegnővel óhajtott beszélni. A hercegnő nem fogadta őt. Erre a látogató revolvert rántott ki zsebéből, fejébe lőtt és nyomban meghalt. Az öngyilkosságot állítólag üzleti nehézségek miatt követte el.

Zengő rimben csendül meg a nóta,
A Farmodont fogpépnél nem volt
[még jobb soha!]

Pusztul a leghíresebb háborús ereklye.

Egy múzeum udvarán hanyódik Foch tábornagy étkezőkocsija, a melyben aláírták a fegyverszüneti szerződést.

(Páris, április 10.) A Hotel des Invalides, amelynek büszke palotája közismerten hadimúzeum céljaira szolgál, a világháború után érdekes emlékekkel gazdagodott. Mindjárt a bejáratnál szemben lévő udvaron ugyanis elhelyezték azt a vasuti étkezőkocsit, amelyben Foch tábornagy lakott a világháború befejező harcai idején s amelyben azután 1918. november elején Erzberger Németország nevében aláírta a fegyverszüneti szerződést. A közönséges étkezőkocsi tehát valóban nagy események szimbóluma s érthető, ha a franciák örök időkre meg akarják őrizni. Ez azonban nem kis fejtörést okozott az érdekelt hatóságoknak. A több mint száz métermázsás csinos ereklyét az azóta már elhunyt Malleterre tábornok, a Hotel des Invalides parancsnoka vette annakidején pártfogásába, de már az elhelyezésnél nagy nehézségek merültek fel. A hatalmas Pullmann-kocsi ugyanis a múzeum egyetlen termébe sem fért volna el és így kénytelenek voltak úgy dönteni, hogy az udvaron adnak neki helyet. Amikor azonban a kocsit a palotához szállították, kiderült, hogy a kapu is túl kicsi. Nem volt más hátra, mint kőműveseket rendelni, akik azután az udvar kőfalát kibontották átjárónak. A kocsit, amelyet voltaképpen vasuti sínre szánták, ott pihen évekig az udvaron s fogadta nagyszámú látogatóit.

A rozsdá közben elkezdte a kerekéket, úgy hogy a fémalkatrészek töredezni kezdtek, a féslek lepattogzott s magának a fának sem vált javára az időjárás. A múzeum, amely a kormány szűkkeblűsége folytán állandó pénzzavarokkal küzd, nem tudott a renoválásra fedezetet találni. Végre is valakinek eszébe jutott az a diplomatikus ötlet, hogy tanácsot kell kérni Noblemairetől, a Compagnie des Wagons-Lits elnökétől. A múzeum ezt meg is tette s Noblemaire nemsokára közölte, hogy megfigyeltetésnek tartja, ha a történelmi nevezetességű étkezőkocsit a társaság költésén kijavíthatja. A kocsit tehát ismét régi fényében tündökölt hetett egy darabig, de az idei tél még jobban megviselte, mint az előző esztendő. A szomorú sényt nyomban tudomására hozták Noblemairenek abban a titkos reményben, hogy ismét nevéhez méltóan nobilis lesz. A hálókocsi-társaság elnöke azonban ezúttal csak tanácsot adott, amennyiben kifejezte válaszában, hogy valószínűleg az udvar levegője árt a kocsinak s így legokosabb, ha vagy visszaviszik a compagnei erdőbe, ahol a háború alatt állt, vagy pedig külön hangárt építenek számára. Mariau tábornok, a múzeum jelenlegi igazgatója megijedt az ajánlattól, mert egy hangár lerontaná a palota udvarának harmóniáját, amelyet Manart, a Hotel des Invalides építője olyan tökéletes módon oldott meg.

Annál nagyobb örömet kellett Noblemaire tanácsa Compagnie-

ben, amelynek előjárója az eldugott falu idegenforgalmának meg növekedését remélte a muzeális kincs visszagördülésétől. A bíró, Fournier Sarloveze mindjárt meg is szavaztatta a községtanácsot, hogy a kocsit visszazállításának költségeit fedezik és fentartásáról gondoskodnak. A község egyben felterjesztést intézett a hadügyminiszterhez, hogy a kocsit részére díszes hangárt épít pontosan azon a helyen, ahová a fegyverszüneti szerződést aláírták s a kincs őrzésével egy rokkantát biz meg. Már úgy volt, hogy a község ajánlatát elfogadják, amikor a hadügyminiszter pár nappal ezelőtt ellentétes döntést hozott. Sikertelenül ugyanis megpróbált a szepmüvészeti ügyek miniszterével, hogy a két évvel ezelőtt életbe léptetett múzeumi beépítési tervből évenként akkora összeget folyósítsanak, amennyiből a hárs étkezőkocsit épségben lehet tartani.

Közgazdaság.

Zürichben 2.30, Párisban 8.75 a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Április 15.) Francia frank 11.40, svájci frank 43, dollár 224, angol font 1070, szokol 6.55, líra 9.30, dinár 3.55, márká 54, osztrák shilling 31.50, magyar korona 320. **Kifizetések:** Páris 11.60, Zürich 43.40, Newyork 225, London 1077, Prága 6.68, Milánó 9.27, Belgrád 3.63, Berlin 53.80, Bécs 31.80, Budapest 320.

ZÜRICH TŐZSDENYITÁS. (Április 15.) Berlin 123.34, Amsterdam 206.75, Newyork 517.70, London 2476.50, Páris 26.50, Milánó 21.22.50, Prága 15.35, Budapest 0.0072, Belgrád 8.37.50, **Bucuresti** 2.30, Varsó 0.00099.50, Bécs 0.0072.90.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT. (Április 15.) Berlin 123.31, Amsterdam 206.75, Newyork 517.75, London 2477, Páris 26.50, Milánó 21.20, Prága 15.35, Budapest 0.0072, Belgrád 8.37.50, **Bucuresti** 2.30, Varsó 0.000.99.50, Bécs 0.0072.90.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Április 15.) **Kifizetések:** Páris 11.60, London 1075, Newyork 225, Milánó 9.25, Zürich 43.50, Bécs 31.35, Prága 6.70. **Valuták:** Napoleon 825, aranymárka 52.50, leva 1.50, török líra 1.22, angol font 1060, francia frank 11.70, svájci frank 42, líra 9.50, drachma 3.80, dinár 3.60, dollár 221, lengyel márká 41, osztrák korona 32, magyar korona 31.50, szokol 6.50.

BUDAPESTI ÉRTEKTŐZSDEZÁRLAT. (Április 15.) Magyar Hírel 406, Osztrák Hírel 142, Salgó 512, Rima 122, Ganz-Danubius

2430, Szlavónia 60, Kereskedelmi Bank 1.010, Készén 3.185, Cukor 2.100, Schlick 41, Csáky 6, Ofa 460, Hazai Takarékpénztár 2.510. (A számok ezrekben értendők.)

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMAI. (Április 15.) Prága 2136—2143, szokol 2116—2136, Belgrád 1159—1167, dinár 1139—1161, Páris frank 3704—3728, **Bucuresti lej** 323—325, Milánó líra 2947—2965, Bécs osztrák korona 101.35—101.95, Newyork dollár 72.035—72.465.

= Kényszeregyezés Timisoarán. Ma tárgyalta a timisoarai törvényszék Varga Dávid erzsébetvárosi fűszerkereskedő kényszeregyezési kérelmét. A kereskedő 25 százalékos egyezséget ajánlott fel hitelezőinek, amelyet azok el is fogadtak.

= Csütörtökön lesz a hetipiac Aradon. A görög keleti Nagypén-tekre való tekintettel az e heti piacot csütörtökön tartják meg Aradon.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Feladás szerkesztője:

RETHY JÓZSEF.

NYILTÉR.

E nyilatkozat közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

PELHIVÁS.

Szenfinbrei Ferenc, Arad, Piața Catedralei 5. sz. alatti üzletét átvették. Kérjük az esetleges hitelezőket, hogy követelésüket három napon belül ugranott jelentésük be. Későbbi bejelentések figyelembe nem vétetnek. 2164

Vasile Ivan si Comp.

NYILATKOZAT.

A Molnárok Lapja f. évi március 5-én megjelent 5. számában „Aki a hatóságokat zsebre rakta” cím alatt, Schillinger Samu erdőhegyi malomtulajdonos ellen erőshangu cikk jelent meg.

Schillinger urral folytatott tárgyalásaim alkalmával megállapítottam, hogy az ellentétek elsimultak és Schillinger ur az egységes vámszázáiékba vonatkozó szindikátusi határozatot elfogadta. Mindezek után kötelességemnek tartom, hogy a cikknek a Molnárok Lapjában történt megjelenése miatt sajnálatomat fejezzem ki. 2160

Hoffmann Ödön,
a Molnárok Lapja
főszerkesztője.

Köszönetnyilvánítás.

Felejtethetlen jó férjem

Egartner Ignácz

elhunyta alkalmából köszönetet mondok mindazoknak s rokonoknak, jó barátoknak és ismerősöknek, akik részvétük kifejezésével, koszorúk és virágok küldésével s a temetésén való részvételükkel méltóan tájékozottak enyhíteni igyekeztek.

2181

özv. Egartner Ignáczné.

Háromszobás uriszálló.

háromszobás, veranda, szép nyaralóval, jó pincével, préházral, teljes felszereléssel, a hegyalja legszebb részén, jutányos árt eladó. Bővebbet:

Györffy „Mures” irodájában, Arad, Str. Unirei (Fabian G.-u.) 15159

Rossz árúkat REINER JOZSEF módosítással LECHNER, vott Csász. és Kir. udvari órák tanácsnyánál ARADON, a lutheránus templom mellett. 699

Magánház

azonnal elfoglalható 2180

uri lakással, igen előnyös árban, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

PRIMA TORDAI PORTLAND CEMENT

stukatúr és alabastrom gipsz, diószentmártoni darabos carbidó, detail és waggontételekben kapható:

Kornis Testvéreknel, Arad, Bal. Reg. Maria 13. Telefon sz. 501, 90, 355

Kétszobás

magánház gazdasági udvarral, nagy vereményes és gyümölcsös kerttel a Motosy-telepen, augusztus 15-től bérbeadó. Bővebbet: 18088

„Urani” iroda Arad, főpostával szemben

ANDRÉNYI

PEZSGÓK

a legjobbak.

Friss hal

csütörtökön és pénteken

kapható: 2103

Luttwák József cégnél, Arad.

Szakképzett

soffőrt

teherautóhoz keresünk május 1-i belépésre.

MOLNER & Co.

Sávársin. 2165

Husz lejért!

vásárolhat egy duplaerős tiszta porcellán tányért, rossz villanyégők becserélése, üveg és porcellán tárgyak szakszerű ragasztása SCHWARCZ úveknél Aradon, a zsidótemplom mellett. 2162

HIRDETÉSE

EREDMÉNYES

LESZ,

ha azt szakemberek dolgozzák ki. Kérem ajánlatot és díjtalan propagandatervezetet:

LLOYD EXPRESS

hirdetési irodától,

Oluj, Str. Memorandului 24.

Hirdetések, noticok, közlemények a világ bármely lapjában.

Eredeti tarifák szerint.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját az alábbiak szerinti számítjuk. — Minden szó hirtetés ára hétköznap 2 lej, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, kisebb 3 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 6 óráig veszzük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap, 25 lej, vasárnap 30 lej. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket visszavonja, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztatása, illetve helyesebbítése.

Levelezés.

„ŐSZI ROZSA” jellegre levél van az Aradi Közlöny kiadójában kérem átvenni. 2177

Alkalmazás.

MINDENES főzőnő jó bizonyítvánnyal felvétetik. Első Aradi Ékszergeár Piata Avram Iancu No. 7. 2084

KIFUTÓ LEÁNY felvétetik. Arad. Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

DEUTSCHES Fräulein zur grössere Mädchen mit gute Referenzen wird gesucht. Erste Arader Juvelen Fabric Piata Avram Iancu 7. 2086

ÜGYES TAKARITÓNÓ jó bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. Arad. Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

LEÁNYOK könnyebb munkára felvétetnek. Cím „Fortuna”-irodában, Arad, Str. Consistorului 31. 10011

PERFEKT magyar-román esetleg magyar-román-német levelezőt keres azonnali belépésre az aradi Árumintavásár rendezősege. Arad, Bul. Regina Maria 10. Jelentkezés délelőtt 10—12-ig, délután 3—5-ig. 2141

URICALADHOZ ajánlkozik szerény urileány esetleg gyermek mellé. Nem nagy fizetést, hanem inkább családias bánást kíván. Címeket Rudolf Mosse (Sándor hírlapiroda) Arad kér. 10271

TARNOVAI postahivatalhoz románul tudó távirtdáns gyakorlati kiadó azonnalra kerestetik. 2172

ASZTALOS tanulókat fizetéssel felvesz Löwy asztalos, Arad, Calea Radnei 2. 2170

NÉMETÜL tudó szobaleány (gyermektelen házaspárhoz) azonnal felvétetik. Arad, Str. Decembrie 4. (Hasszinger-ucca.) 2173

KOMOLY szobaleány jó bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. Kaufmann, Arad, Str. Romanului (Zrinyi-u.) 14. szám alatt. 10217

EGY laborans leány azonnali belépésre kerestetik. „Kizvó” drogeria Arad. 10217

VARRÓ és kalapos tanulóleányok azonnal felvétetnek Fischer Gitti salonjában Arad. 10216

KERESKEDELMIBEN érettségizett fiatalember — perfekt román levelező is — azonnali belépésre állást keres. Ajánlatok „Komoly” jellegre Rudolf Mosse (Sándor hírlapiroda) Arad. 10216

EGY érettségizett leány kórái vagy pénztárnoknői állást keres azonnalra. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2168

GYERMEKLEÁNYT keresek egy négy és két éves gyermek mellé. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2167

NYUGDÍJAS VASUTAS, aki kedvezményes áru vasútjegy felett rendelkezik, állandó alkalmazást nyer. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában. 5000

ERDELYBEN megbízható, perfekt főzőt kerestetik. Jelentkezni Arad, Strada Greceanu 11. (Párfányi-u.) 2161

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik háztartásban perfekt intelligens nő. Cím Györfi „Mures”-irodájában Arad. 15158

VARRÓ és tanulóleányokat felveszünk. Arad, Str. Metiana 5. 15159

Lakás.

INTLLIGENS nő részére butorozott szoba kiadó. Megtekinthető déli órákban. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2174

UCCAI, VAGY KAPU alatt külön bejárattal díszkrét butorozott szobát keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kérek. 2182

Vétel és eladás.

HASZNALT könyveket előnyös áron vesz Sándor hírlapiroda Arad. 10197

VALODI PERZSA összekötő szőnyeg, ezüst rotikül, intő szőnyeg, ebédlő szőnyeg, gyári szőnyegok, komplett ebédlő és háló berendezések, álló villanylámpák, intarziás ágy, indiai schál, selyem schál, 12 személyes damaszt asztalnemű, Singer varrógép, 2 ajtós szekrény, szalónok, bőrgarnitúra, dísz tárgyak, ajándék tárgyak, bronz falidíszek, gobelinek, festmények, tükrök, íróasztalok, könyvszekrény, csillárok, függönyök, bőrbekécs, ütőfűzők, stb. igen jutányosan eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca), I. em., jobb. 1000

„WAPPENRAD-KERÉKPÁROK” Hammer Vilmosnál. Arad, Piata Avram Iancu 5—6. 10009

IRÓSZEREK, papíráruk, üzleti könyvek előnyösen beszerezhetők Sándor hírlapirodában Aradon. 7535

MINDENNEMÜ ezüst tárgyakat, szőnyeget, antik órákat és antik tárgyakat, egész szoba berendezéseket, egyes butordarabokat, dísz tárgyakat, mindenféle férfi ruhát stb. bizományba veszek, azok gyors lebonyolításáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

HENGERCSOMAGOLÓ papir vastag, vékony kapható Knieszer könyvkereskedőnél, Arad, Str. Vladimirescu (Dobó-ucca.) 6581

LEGHATÁSOSABB vértisztító és hasait a szent Erzsébet lapdacs. Kapható Földes gyógyszerertában Arad. 2030

TELJESEN jókarban levő szállóprás eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2031

KÖLTÖZÉS miatt hordók, üvegek, üzleti állványok, kirakat szekrény, nikkelezett állványokkal eladó. Arad, Str. Alexandri 3. (Salacz-u.) 2140

CSÉPLŐGARNITURÁK Hofner, Clayton és Máv. eladó. Heret Zsiga, Arad, Str. Turnului 3. (Lovarda-u.) 2175

GYERMEKSPORTKOCSI jó állapotban megvételre kerestetik. Arad, Bulev. Carol 37. II. 13. 2171

NÉMET vizsla (vadász fajkutya) olcsón eladó. Arad, Str. Oituz (Illés-u.) 141 10011

VENDEGLŐK és kávéházak részére összecsukszó kertiszékek kaphatók Victoria butorgyárban, Arad, Str. Ioan Calvin 38. 10217

SZÉCHENYI-MALOM lisztüzletében étkezési burgonya, métermázsánként 210 lejt Arad kapható. 2183

Üzletok.

RÉGOTA fennálló forgalmas helyen lévő vaskereskedés Brassóban sürgősen eladó, esetleg tőkeerős társ kerestetik. Elekes hírdetési-iroda Brasov. 2045

JÓFORGALMU vendéglő konyháját óva dékkes nőnek átadom. Cím Györfi „Mures” irodájában, Arad, Str. Unirei 13. (Páblán Gábor-ucca.) 15158

VÁROS központjában vendéglő, üzlet és nagy garage helyiség május 1-re kiadó. Bővebbet Ortutay palota házigondnokánál. 2178

Ingatlan.

ARAD, Str. Veche (Uj-ucca) 20. számú ház elfoglalható 3 szobás lakással eladó. 2176

Oktatás.

ANGOL órákat vennék, a nyelvet szépen és tökéletesen beszélő egyéntől. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 300

Különféle.

PÉNZKÖLCSÖNÖKET legelőnyösebben azonnal folyósítatok. Haász-iroda, Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi-u.) 16546

AZ ÁRUMINTAVÁSÁR plakáttervei a Vásári-irodában, Arad, Bul. Regina Maria 10., I. hivatalos órák alatt átvehetők. Ugyanott ügyes építészeti rajzoló azonnali belépésre felvétetik. 2141

Maculatura papir 5 kgros osomzokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában.

„Fortunánál” Arad, Str. Consistorului 31.

Gyönyörű szép

„Fortunánál” Arad, Str. Consistorului 31.

magán, gazdálkodásra, gyáralapításra alkalmas belvárosi házak, jó jövedelmező bérházak, 14—40, 70—400 holdas birtokok gazdasági épületek. Kisebb nagyobb szállók a hegyalján, vendéglők, szállodák nyári és éjjeli mulatók, fűszerüzletek, lakások esetleg butorral együtt olcsón szerezhetők meg. —: „Fortuna” (Wallinger) iroda útján Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 31. a r. k. zárdával szemben

RAFFIA REZGÁLIC

(extra majunga) (Phoenix)

kapható nagyban és kicsinyben az Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi R.-T.-nál Telefon 57. ARAD. Telefon 57. Aradi Ipar- és Népbank helyiségében.

Eredeti 1. sz. „Vermorel-Eclairé” szőlőöntözők

és járulékaik megérkeztek, gyári áron 2025

D. Anastasiu cégnél, Arad Bulv. Regele Ferdinand I. No. 25.

Dorotheumban Arad, Str. Consistorului 7., ma csütörtökön 5 óra-kor elővesszik a legfinomabb frakkt is erősebb alakra.

Vas, fém, vegyészet,

iparosok a fenti szakmákból tanácsot, érdekvédelmet, szakszerű képviseletet kaphatnak nagy városokban és vasúti rakárakban, esetleg finanszírozást elsőrendő bucarestii vállalkozásnál. (—) 2179

Elsőrangú referenciák. — Levelezés románul, németül és franciául. — B. érdeklődések „Kapital No. 1000” jellege alatt RUDOLF MOSSE, BUCUREȘTI, Bul. Academiei No. 4.